

Opleiding Dermatologie voor pedicures

Psoriasis, eczeem, schimmelnagels, wratten, likdoorns. Pedicures krijgen heel wat voeten onder ogen met huid- en nagelaandoeningen. “En hoewel pedicures geen diagnoses mogen stellen, is het herkennen van huidproblemen en het op een professionele manier doorverwijzen naar de huisarts, iets waarmee je je als pedicure kunt onderscheiden naar je klanten”, aldus Carla Uppelschoten van U-Consultancy.

In een spreekkamer in het Spaarne Ziekenhuis in Hoofddorp spreekt *Podopost* met Carla Uppelschoten, directeur van U-Consultancy. Dit is een opleidings- en adviescentrum gespecialiseerd in dermatologie, dat sinds anderhalf jaar een tweedaagse opleiding Dermatologie voor pedicures aanbiedt. De locatie is gekozen, zodat later, na afloop van zijn spreekuur, ook dermatoloog dr. Bert Oosting kan aanschuiven voor als er nog specifieke vragen over dermatologie zijn. Oosting is adviesraadlid en docent bij het opleidings- en adviescentrum. Hij is niet de enige dermatoloog die betrokken is bij het centrum. “Ik vind het belangrijk om het lesmateriaal over dermatologie te ontwikkelen in samenwerking met dermatologen”, benadrukt Uppelschoten. “Daarom bestaat de adviesraad – op mij na – uit allemaal dermatologen.”

Gezondheidszorg en onderwijs

Carla Uppelschoten heeft haar wortels in de gezondheidszorg liggen. Op achttienjarige leeftijd startte ze als leerling-verpleegkundige, waarna ze tot haar dertigste in de verpleegkundige praktijk werkte. Ze behaalde haar eerstegraads onderwijsbevoegdheid en stapte over naar het lesgeven. Ze vervolgde haar carrière als onderwijscoördinator in ziekenhuizen en gaf onder meer specialisatielessen voor verpleegkundigen in geriatrie, oogheelkunde en dermatologie. In 1997 richtte ze U-Consultancy op.

Gespecialiseerd in dermatologie

“Veertien jaar geleden werd ik benaderd door de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie, de NVDV, of ik een opleidingstraject Dermatologie wilde ontwikkelen voor doktersassistenten die in de poliklinieken werkten. Als doktersassistenten gaan werken op de afdeling

Dermatologie in een ziekenhuis, dan is hun basisopleiding niet toereikend en hebben ze meer specialistische kennis nodig.” Dit was de aanleiding voor het oprichten van haar onderwijsadviesbureau. Na doktersassistenten en verpleegkundigen volgden al snel andere beroepsgroepen, maar wie op de website van U-Consultancy kijkt naar andere opleidingen dan Dermatologie, zoekt tevergeefs. “Dat klopt. We hebben ons echt gespecialiseerd in dermatologie en geven dat aan allerlei beroepsgroepen die met dit onderwerp in aanraking kunnen komen, onder meer doktersassistenten, verpleegkundigen, bandagisten, huidtherapeuten, apothekersassistenten, schoonheidsspecialisten en sinds anderhalf jaar ook aan pedicures.”

Professioneel doorverwijzen

“De rol van pedicures in de dermatologische zorg kan best sterker worden”, vindt de voormalig verpleegkundige. “Ze zien heel veel voeten en hebben een belangrijke signalerende rol. Het leren herkennen van huidproblemen en het op een professionele manier kunnen doorverwijzen naar huisarts en dermatoloog zijn daarom doelstellingen van de opleiding die we bieden. Als je als pedicure je waarneming kunt beschrijven aan de hand van het PROVOKE-systeem (zie *Podopost* 9, 2009) dan spreek je dezelfde taal als dermatologen of huisartsen, die ook dit systeem gebruiken. De beschrijving is het belangrijkste, want een pedicure mag natuurlijk geen diagnose stellen, maar ze mag wel iemand naar de huisarts sturen met de vraag of verder onderzoek nodig is, of iets een schimmelinfectie is of psoriasis is. Als ze het goed heeft, dan denkt de huisarts ‘hé dat is een professionele pedicure’.”

Toch pittig

‘Opleiding Dermatologie’ is misschien een groot woord voor veertien uur les, maar volgens de onderwijsontwikkelaar is het best wel pittig qua inhoud en moeten pedicures naast de lessen ook rekening houden met twaalf uur tijd voor huiswerk. “De pedicures die de opleiding hebben gevolgd, zijn heel enthousiast en vragen ook naar een vervolg van de opleiding. Dat is er nog niet, maar is wel iets om in overweging te nemen.” De opleiding is verdeeld over twee dagen of vier avonden en bestaat uit vier modules. Module I behandelt de basis, zoals anatomie en fysiologie, het PROVOKE-systeem en behandelingsprincipes van huid, nagels, voeten en onderbenen. Module II gaat over infecties, Module III

over nagels, eczeem en contactallergie en Module IV behandelt overige dermatologische problemen. Van de pedicures wordt verwacht dat ze de module eerst thuis hebben doorgelezen en de daar bijbehorende multiplechoicevragen hebben beantwoord. "In de lessen zelf is er veel ruimte voor het stellen van vragen en pedicures mogen ook hun eigen casuïstiek inbrengen. Het lesprogramma heb ik zelf geschreven in samenwerking met dermatologen en aangeboden voor accreditatie bij ProCERT." Niet zonder trots vertelt Uppelschoten dat de opleiding achttien accreditatiepunten heeft opgeleverd. In het lesprogramma wordt ook aandacht besteed aan het kiezen van de juiste crèmes en zalven bij de juiste klachten. Pedicures krijgen handvatten om op basis van de bestanddelen te beoordelen of een zalf geschikt is voor het doeleinde waarvoor ze de zalf willen gebruiken. "Als je cliënt een droge huid heeft, kun je beter een zalf nemen dan een crème. En een zalf op basis van water in olie (W/O) is vetter dan een zalf op basis van olie in water (O/W). Bij een droge huid moet je dus een zalf op basis van water in olie nemen", doceert Uppelschoten.

Overigens krijgen de pedicures in een groep samen les met podotherapeuten en met podologen. "Dat was in het begin best even zoeken naar de juiste middenweg, omdat alle drie de groepen een ander opleidingsniveau hebben. Die middenweg hebben we blijkbaar gevonden. Ondanks dat het verschillende niveaugroepen zijn, vinden ze juist de onderlinge uitwisseling met elkaar erg interessant." Uiteindelijk wil de directeur van U-Consultancy bereiken dat pedicures hun klanten goede adviezen kunnen geven, waardoor ze zich kunnen onderscheiden van collega's die minder weten over dermatologische problemen.

Geen onwil

Tot slot betoogt de directeur dat dermatologie een vakgebied is dat sterk in ontwikkeling is. "Er zijn veel nieuwe richtlijnen en je ziet ook dat dermatologen niet alleen de medische, maar ook de cosmetische kant opgaan. De spreekuren van dermatologen zitten overvol. Juist de onder-

Volgens de folder over de opleiding kunt u na het afronden van de opleiding sneller huid- en nagelaandoeningen herkennen, een huid- en nagelanalyse maken met medische modellen en gebruik van medische terminologie, cliënten beter adviseren en professioneel doorverwijzen naar de huisarts.

steunende disciplines zoals schoonheidsspecialisten en pedicures kunnen veel eenvoudige werkzaamheden doen, waardoor de druk op de spreekuren bij de dermatologen afneemt. Dat bevestigt ook Oosting als hij met ruim twintig minuten uitloop na zijn spreekuur aan tafel schuift. "Een goede pedicure kan ons werk uit handen nemen, die kan prima een deel van de curettage op zich nemen of nagels dunner frezen en de eeltvorming bij psoriasis verwijderen." Ingaand op misverstanden over dermatologie vertelt Oosting dat veel dystrofische nagels ten onrechte worden aangezien voor schimmelnagels. "Maar hier kan ook eczeem, psoriasis of een trofische stoornis aan ten grondslag liggen. Bij de cursus van Carla leer je hoe je dat onderscheid enigszins kunt maken. Eczeem en psoriasis behoren overigens tot de meest onderschatte huidproblemen, ze zijn zowel lastig te herkennen als lastig te behandelen." Oosting verwijst patiënten af en toe door naar de pedicure. Het is volgens de dermatoloog overigens een misverstand dat huisartsen of dermatologen niet naar de pedicure willen terugrapporteren. "Het is geen kwestie van niet willen, maar een kwestie van niet mogen. We zijn gebonden aan ons medisch geheim. Wat wel kan, is dat de patiënt informatie over zijn aandoening vraagt aan de arts en dan kan de patiënt – als die dat wil – zelf die informatie overdragen aan de pedicure. De patiënt kan aan de arts vragen de diagnose op papier mee te geven. Pedicures kunnen hun klanten dan instrueren over de voetzorg."

Informatie over U-Consultancy is te vinden via:
www.uconsultancy.nl

Links Carla Uppelschoten, rechts Bert Oosting. Oosting: "Dat je tea tree oil voor allerlei huidproblemen kunt gebruiken, is een fabeltje. Het is geen wonderolie. 5 tot 8% reageert zelfs allergisch op het middel."